

Najvyšší súd SR

Župné nám. 13

814 90 Bratislava

sp. zn.: 4 To 36/2004

-
- Obžalovaní :** 1. **Ing. František Čerman**, nar. 29.11.1950,
trvale bytom Tabaková 1, Bratislava
2. **Ing. Pavol Bed'áč**, nar. 27.9.1954,
trvale bytom Mostná 9, Nitra

—

Obhajca:

Odôvodnenie námietky zaujatosti

—

podanej voči senátu Najvyššieho
súdu SR na verejnom zasadnutí
dňa 13.12.2005 v trestnej veci sp.
zn.: 4 To 36/2004

dvojmo

Obhajca obžalovaných Ing. Františka Čermana a Ing. Pavla Beďača v trestnej veci sp. zn. 4 To 36/2004 som dňa 13.12.2005 na verejnom zasadnutí pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky podal námietku zaujatosti voči senátu Najvyššieho súdu SR, ktorú týmto odôvodňujem

nasledovne:

Senát najvyššieho súdu svojim uznesením vyhláseným na verejnom zasadnutí dňa 13.12.2005 odmietol vykonať dôkazy týkajúce sa únosu a vraždy Ľudmily Cervanovej, ktoré môžu svedčiť v prospech obžalovaných.

Okrem toho **senát najvyššieho súdu odmietol** oboznámenie sa s celým spisovým materiálom, ktorého prevažná časť sa nachádza v archívoch Ministerstva vnútra v Levoči a to i napriek skutočnosti, že tieto súvisia s prejednávanou vecou, boli realizované po začatí trestného stíhania, neskôr zrejme úmyselne orgánmi činnými v trestnom konaní boli zo spisového materiálu vyňaté, čím došlo v rozpore s platným Trestným poriadkom k zamlčaniu pred súdnymi orgánmi a v roku 1987 uložené do archívu a to napriek tomu, že tieto boli vykonané zákonným postupom v predmetnej trestnej veci, stále sú plnohodnotnými procesnými dôkazmi, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí vziať do úvahy. Takisto senát najvyššieho súdu odmietol vykonať výsluch znalca, ktorého zľalecký posudok bol súdu riadne procesným postupom predložený v rámci odvolacieho konania. **Týmto svojim postupom súd hrubým spôsobom ignoroval viaceré ustanovenia Trestného poriadku a spochybnil svoju nezaujatosť a nestrannosť v rozhodovacom procese o vine a nevine obžalovaných a vyvolal odôvodnené pochybnosti o svojej nezaujatosti pre pomer v k veci v zmysle § 30 ods. 1 Trestného poriadku.**

Predovšetkým bola porušená ústavná **zásada ústnosti** súdneho konania (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky), ktorá je tiež jednou zo zásad trestného konania uvedená v ust. § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Táto zásada spočíva v tom, že súd vždy rozhoduje na podklade ústne vykonaných dôkazov a ústnych výsluchov. Z vyššie uvedeného dôvodu musia svedkovia a znalci pred súdom vždy vypovedať ústne. Výnimky z tejto zásady sú výlučne uvedené v ust. § 211, § 102 ods. 2 a § 207 ods. 2 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o znalca, Trestný poriadok v ust. § 211 ods. 4 umožňuje namiesto ústneho výsluchu znalca čítať buď zápisnicu z jeho výsluchu alebo jeho znalecký posudok, avšak len v prípade, ak prokurátor a obžalovaný s tým súhlasia. Obžalovaní však žiadali na verejnom

zasadnutí vypočut' MUDr. Patrika Fialu PhD., jedného z najrenomovanejších slovenských znalcov z odvetvia súdneho lekárstva a patológie, avšak súd na verejnom zasadnutí odmietol vykonať dokazovanie. Pritom tento znalec, ktorý mohol vo svojej výpovedi spochybniť viaceré skutočnosti, o ktoré sa opierala obžaloba pri ustálení skutkového priebehu trestného činu, nebol v doterajšom konaní ešte vypočutý. Znalec pri svojom výsluchu mohol pred Najvyšším súdom SR potvrdiť, že stav mŕtvol vylučoval, že poškodená pred svojou smrťou nemohla byť opakovane viac krát znásilnená, a že voči nej nemohlo byť vyvíjané násilie, ktoré je bežné pri topení, počas únosu, či počas prevozu k jazierku, že nemohla byť do rieky Čierna voda vrhnutá na úrovni termálneho jazierka, a mŕtva v koryte rieky plávať viac ako 2 km, že nájdená mŕtvola pred svojou smrťou nemohla požiť väčšie množstvo alkoholických nápojov, že podľa stupňa hniloby mŕtvola musela byť zavraždená 2 až 3 dni pred jej nálezom, t.j. buď v pondelok dňa 12.7.1976, resp. najneskôr v nedeľu dňa 11.7.1976 (t.j. nie v piatok 9.7.1976, ako to ustálil súd vo svojom rozsudku) a pod.

V zmysle ust. § 237 Trestného poriadku platí, že *“vo svojom rozhodnutí smie súd prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebrané na verejnom zasadnutí, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na verejnom zasadnutí vykonané.”* Ide o konkretizáciu základnej zásady trestného konania, tzv. **zásady bezprostrednosti** uvedenú v ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorej *“súd smie prihliadnuť len na dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané”*. Naplnenie tohto ustanovenia má viesť k tomu, aby súd rozhodoval na základe dôkazov, ktoré sa vykonali priamo ním alebo pred ním. Toto zákonné ustanovenie zabezpečuje, aby sa súd náležite oboznámil s dôkazmi, ktoré tvoria podklad pre jeho rozhodnutie, a aby pri tomto rozhodovaní neprihliadol na dôkazy, ktoré sa pred súdom nevykonali. Ďalej v zmysle ust. § 263 ods. 6 Trestného poriadku platí, že *“odvolací súd môže konanie doplniť dôkazmi nevyhnutnými na to, aby mohol o odvolaní rozhodnúť.”* Všetky vyššie uvedené ustanovenia zákona súd opätovne ignoroval, keď odmietol vykonať a oboznámiť sa s procesne plnohodnotnými dôkazmi, ktoré boli orgánmi činnými v trestnom konaní zákonným spôsobom vykonané v predmetnej trestnej veci, ktoré sa nachádzajú v archívnych spisoch Ministerstva vnútra v Levoči pod číslom F/R-013, inventárna 289, rok 1976. Ide pritom o skutočnosti a dôkazy, ktorých pripojenie do súdneho spisu obžalovaní bezvýsledne požadujú od roku 1990, pričom povinnosť zadováženia týchto dôkazov (pokiaľ by existovali) vyplýva aj z rozhodnutia federálneho najvyššieho súdu z roku 1990, ktorým rozhodnutím boli zrušené všetky predchádzajúce rozhodnutia v tejto veci ako nezákonné, pričom týmto rozhodnutím bol viazaný nielen Krajský súd v Bratislave, ale je ním viazaný aj Najvyšší súd SR ako súd odvolací.

V neposlednom rade je potrebné uviesť, že orgány činné v trestnom konaní sú v zmysle ust. § 2ods. 5 Trestného poriadku postupovať tak *“aby bol náležite zistený skutkový stav veci a s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávať dôkazy, nečakajúc na návrh strán.”* Súd tým, že odmietol vykonať dôkazy navrhnuté obžalovanými a svedčiace v ich prospech, resp. tým, že sa odmietol oboznámiť so všetkými procesnými dôkazmi z prípravného konania, jednoznačne a hrubo porušil základné práva obžalovaných a tým aj ustanovenia Trestného poriadku.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, vzhľadom k tomu, že súd odmietol vypočuť znalca, ktorý sa mohol a mal vyjadriť k realite priebehu skutkového deja ako vyplýva zo skutkovej vety obžaloby, ako aj vzhľadom k tomu, že súd ignoruje potrebu oboznámiť sa so všetkými procesnými dôkazmi, ktoré boli v prípravnom konaní vykonané napriek jeho vedomosti, že tieto procesne “čisté” dôkazy existujú a do dnešnej doby boli pred súdnymi orgánmi úmyselne zo strany orgánov prípravného konania zamlčované a utajované, **majú obžalovaní a aj ich obhajca vážnu pochybnosť o nezaujatosti odvolacieho súdu,** ako aj o tom, či na základe takto selektovaných a starostlivo vybraných procesných dôkazov dokáže súd vo veci objektívne, nezaujato, nestranné a spravodlivo rozhodnúť. Máme teda za to, že aj keď súdne konanie sa navonok prejavuje objektívnosťou a nestrannosťou súdu, konanie na odvolacom súde prebieha za takých okolností, **ktoré opodstatnene vyvolávajú podložené pochybnosti o správnosti a nezákonnosti procesného postupu.**

V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 To 31/2004 z bodu II. výrokovej vety tohto uznesenia platí, že

“dôvodne možno mať pochybnosť o nezaujatosti predsedu senátu alebo senátu pre pomer k veci, ak súdne konanie evidentne prebieha za takých okolností, ktoré opodstatnene vyvolávajú podložené pochybnosti o správnosti a nezákonnosti procesného postupu, ktorými sa garantuje právo na obhajobu a navonok sa prejavuje objektívnosť a nestrannosť súdu.”

Toto uznesenie Najvyššieho súdu SR bolo **publikované pod č. 56 v časopise zo súdnej praxe č. 4/2004.** V odôvodnení tohto svojho uznesenia Najvyšší súd SR ďalej píše:

Podľa prvej vety článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) zo 4. novembra 1950 uverejneného ako oznámenie pod

číslo 209/1992 Zb. každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní, súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu. Obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je aj zákonom upravené relevantné konanie súdov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Ak teda súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu.

Základné princípy nezávislosti súdnictva vyjadrené v článku 141 Ústavy Slovenskej republiky a v § 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov a v § 2 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov znamenajú, že súdne konania a rozhodnutia nielen že majú byť objektívne a nestranné, ale objektívnymi a nestrannými sa majú javiť aj navonok.

Podľa § 30 ods. 1 TP z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci, vyšší súdny úradník, probačný a mediačný úradník, prokurátor, vyšetrovateľ, policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Konanie a rozhodovanie súdu nielenže musí byť spravodlivé, objektívne a nestranné, ale aj navonok sa takým musí javiť. Preto súdne konanie nesmie prebiehať za takých okolností, ktoré sú spôsobilé vyvolať podložené pochybnosti o správnom procesnom postupe o spravodlivosti, objektívnosti a nestrannosti súdu. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu a Dohovorom garantovaného práva na spravodlivý proces, z čoho vyplýva, že nemožno neprávom garantovať právo.

Z verejného zasadnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že súd odmietol vykonať a oboznámiť sa s časťou procesne plnohodnotných dôkazov, pričom existencia týchto konkrétnych skutočností sama opodstatnene zakladá veľmi vážne pochybnosti o nestrannosti a nezáujatosti senátu a navyše aj spôsobilosti v súlade s Trestným poriadkom spravodlivo a objektívne postupovať pri prejednávaní a rozhodovaní v posudzovanej veci, **čo je nesporne dôvodom na vylúčenie tohto senátu z vykonávaných úkonov trestného konania pre pomer k veci v zmysle § 30 ods. 1 Trestného poriadku.**

Z vyššie uvedených dôvodov podali obžalovaný a ich obhajca námietku zaujatosti senátu Najvyššieho súdu SR.

V Bratislave dňa 15.12.2005

Ing. František Čerman

Ing. Pavol Beďač